

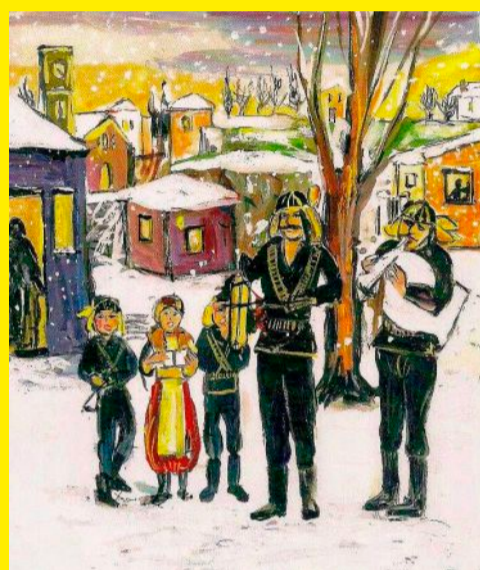
ΟΦΙΤΙΚΑ ΝΕΑ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΤΥΧΗ, ΑΓΑΘΗ,
ΕΔΩΞΕ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΤΟΝ ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΝΕΑΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΩΣ
ΠΙΕΡΙΑΣ "Ο ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ",
ΕΠΑΙΝΕΣΑΙ

Το Δ.Σ. του Συλλόγου "ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
εύχεται στους απανταχού Οφίτες
και φίλους του Συλλόγου

Υείαν και θυλοείαν και Καλιχρονιάν

ΠΟΝΤΙΑΚΑ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΑ ΚΑΛΑΝΤΑ

«Αρχή Κάλαντα»

Αρχή Κάλαντα κι αρχή του χρόνου /
κι αρχή του χρόνου

Πάντα Κάλαντα, πάντα του χρόνου /
πάντα του χρόνου

Αρχή μήλον εν κι αρχή κυδών' εν /
κι αρχή κυδών' εν

Κι αρχή βάλσαμον το μυριγμένον /
το μυριγμένον

Εμυρίστην άτο ο κόσμος όλεν /
ο κόσμος όλεν

Για μυρίστ' άτο κι εσύ αφέντα /
καλέ μ' αφέντα

Έρθαν καλά παιδιά σην πόρτα σ' /
και ξαν σην πόρτα σ'

Άψον το κερι σ' κι έλα σην πόρτα σ' /
κι έλα σην πόρτα σ'

Χα μηλόττα, χα ξερά τζιρόττα /
ξερά τζιρόττα

Χα ξερά, μαύρα κοκκιμελόττα /
κοκκιμελόττα

"Εις έτη πολλά"

ΔΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΥΨΗΛΑΝΤΗΣ"
Ν. ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ Ν. ΠΙΕΡΙΑΣ

Δ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ Αρ. Φύλλου 138 Σεπτέμβριος - Δεκέμβρης (Σταυρίτες - Χριστιανάρης) 2021

Πρωτοχρονιάτικα έθιμα στον Όφι του Πόντου

Η Πρωτοχρονιά ήταν η κατ' εξοχήν συμβολική γιορτή, γι' αυτό συνδέεται με πλήθος εθίμων στα ελληνικά χωριά του Πόντου.

Επειδή είναι η πρώτη μέρα του χρόνου, η λαϊκή φαντασία και η λαϊκή ψυχή θέλει να πιστεύει ότι μερικά γεγονότα, που θα γίνουν την Πρωτοχρονιά τυχαία ή σκόπιμα, θα έχουν την επίδρασή τους σ' όλο το χρόνο. Γι' αυτό η Πρωτοχρονιά είναι και μέρα «προφητική», ημέρα, από τα ασήμαντα επεισόδια της οποίας οι Έλληνες του Πόντου προσπαθούσαν ναμαντέψουν, πώς θα πάει όλη η χρονιά. Αν θα έχει χαρές ή λύπες, ευτυχίες ή δυστυχίες, ευχάριστα ή δυσάρεστα γεγονότα. Ο καθένας, λοιπόν, προσπαθεί να κάνει κάτι, που να έχει οπωσδήποτε ευνοϊκή επίδραση σ' όλο το χρόνο, κάτι, που θ' αποσπάσει την εύνοια του χρόνου.

Πολλά από τα έθιμα που αναφέρονται στην Πρωτοχρονιά, ζουν ακόμα κι εδώ στην ελεύθερη Ελλάδα και είναι ανάμνηση των παλαιότερων μας. Πολλά από αυτά διατηρούνται ανάμεσα στους Πόντιους, παραμένουν όμως άγνωστα σε πολλούς και θα ξεχαστούν οπωσδήποτε σιγά – σιγά μαζί με τις άλλες περιέργες όσο και ωραίες παραδόσεις του Ελληνικού λαού και ιδιαίτερα των Ποντίων, αν εμείς, η τελευταία φρουρά των ξερριζωμένων Ποντίων, δεν μεριμνήσουμε για την διατήρησή τους. Θα αναφέρουμε μερικά μόνο από τα έθιμα αυτά.

Κάθε πρώτη του χρόνου οι κοπέλες του χωριού χύνουν το παλιό νερό, που έμεινε στις στάμνες από την προηγούμενη χρονιά, και βγαίνουν στις βρύσες (κρονιά: κρουνιά), τσεσμέδες, κοϊα (πηγάδια), για

να πάρουν φρέσκο πρωτοχρονιάτικο νερό. Το 'χουν μάλιστα σε καλό να φιλέψουν τη βρύση ή το πηγάδι με κάτι. Πηγαίνουν, λοιπόν, ρύζι, κάστανα, φουντούκια και άλλα και τ' αφήνουν δίπλα στη βρύση. Πρώτ' απ' όλα όμως φροντίζουν, ποιος ή ποια θα πάει πρώτος στη βρύση. Γεμίζουν τις στάμνες ή τα κουκούμια και γυρίζουν στο σπίτι. Με αυτό το νερό πλένονται, πλένουν και τα μαλλιά τους οι κοπέλες για να κάνουν πλούσιες κοτσίδες. Η σπιτονοικοκυρά ραντίζει, κ α λ α ν τ ι ά ζ' τα ζώα στο μαντρί λέγοντας: «Κάλαντα, κάλαντα, καλώς τα καλαντάρα!». Αγούρα μωρά και θελικά μουσκάρα».

Τα μεσάνυχτα της Πρωτοχρονιάς έκοβαν το ι σ τ ι ο

ζ ύ μ' (είδος πίττας με καλαμποκάλευρο ζυμωμένο με μικρά κομματάκια καβουρντισμένο κρέας) με το απαραίτητο τυχερό νόμισμα.

Θεωρούνταν μεγάλη χαρά, όταν την Πρωτοχρονιά έμπαινε στο σπίτι πρώτο μικρό αγοράκι. Φρόντιζαν να βάλει πρώτα το δεξί του ποδαράκι. Αν οι δουλειές της χρονιάς εκείνης πήγαιναν καλά, έλεγαν: «Πολλά καλό ποδαρικό είχε το μωρό».

Παλαιότερα, ένα από τα χαρακτηριστικότερα έθιμα της Πρωτοχρονιάς ήταν να καλαντιάζουν τα όπλα τους. Έπρεπε, δηλαδή, από κάθε όπλο να πέσει από μια ντουφεκιά, που ήταν ένας χαιρετισμός του καινούργιου χρόνου.

Προσκύνημα – οδοιπορικό στην Αγία Αικατερίνη του Σινά

του Αγάπιου Χαραλαμπίδη

σελ. 3

Χρήστος Γιανταμίδης
Πλοίαρχος (ε)ε.α.
Πολεμικού Ναυτικού

Τα Σεπτεμβριανά του 1955 Προμελητημένο Σχέδιο Εξόντωσης Των Ελλήνων της Πόλης

Η Συνθήκη της Λωζάνης της 24ης Ιουλίου 1923, προέβλεπε την εξαίρεση της υποχρεωτικής ανταλλαγής των Ελλήνων της Κωνσταντινούπολης και της μουσουλμανικής μειονότητας της ελληνικής Θράκης.

Ευθύς αμέσως μετά την υπογραφή της Συνθήκης, άρχισε να εφαρμόζεται μεθοδευμένα μια πολιτική διαδικασία εκτουρκισμού της τουρκικής οικονομίας και όχι μόνο, εις βάρος των μειονοτήτων και ειδικότερα εις βάρος ευημερούσας ελληνικής μειονότητας, η οποία και λόγω των μέτρων αυτών, από 298.000 Έλληνες το 1924, το 1927 αριθμούσαν 130.000. Ενώ σήμερα αριθμεί μόνο 2.000 Έλληνες.

Παρά τις προσπάθειες του Ε. Βενιζέλου για δημιουργία φιλικών σχέσεων με τις γειτονικές χώρες, μεταξύ αυτών και με την Τουρκία, (με την οποία οικοδόμησε την λεγόμενη Ελληνοτουρκική Φιλία το 1930). Η φιλία αυτή από πλευράς της Τουρκίας υπήρξε φαινομενικά μόνο στα χαρτιά, γιατί το 1932 η τουρκική κυβέρνηση με νόμο, δεν επέτρεψε την άσκηση ενός συνόλου επαγγελματιών στους Έλληνες υπηκόους, με αποτέλεσμα να φύγουν από την Πόλη 10.000 Έλληνες.

Κατά την διάρκεια του Β' Π.Π., η Τουρκία εκμεταλλεύομενη την τριπλή κατοχή της Ελλάδας από Γερμανία, Ιταλία, Βουλγαρία, εφάρμοσε ένα βρώμικο σχέδιο εξόντωσης των Ελλήνων της Πόλης, επιστράτευσε το 1941 όλους τους άνδρες ηλικίας 18-45 ετών και τους απέστειλε σε τάγματα εργασίας (τάγματα θανάτου). Στην συνέχεια το 1942 εφάρμοσε σχέδιο υφαρπαγής και λεηλασίας των περιουσιών της ελληνικής ομογένειας με νόμο του 1942 (varlık vergisi). Ήταν μια έκτακτη περιουσιακή φορολόγηση, που για τους Έλληνες ήταν δέκα φορές μεγαλύτερη από τον φόρο περιουσίας που αντιστοιχούσε στους μουσουλμάνους. Αν και οι Έλληνες της Κων/λης αποτελούσαν το 0,5% του συνολικού πληθυσμού της Τουρκίας, θα έπρεπε να πληρώσουν το 20% του έκτακτου περιουσιακού φόρου, δηλαδή να πλήρωναν 80 από τα συνολικά 430 εκατομμύρια τουρκικές λίρες.

Αν ο φορολογούμενος εντός 15 ημερών δεν κατέβαλε τον υπέρογκο και άδικο φόρο, τότε κατάσχονταν κάθε κινητή και ακίνητη περιουσία του με αργοπορία 30 ημερών, εκτοπιζόνταν σε στρατόπεδα καταναγκαστικών έργων, όπου πολλοί πέθαναν από τις κακές συνθήκες διαβίωσης. Με τον σκόπιμο αυτόν νόμο, πολλές περιουσίες Ελλήνων δημεύτηκαν.

Εν κατακλείδι, η Τουρκία με τα αναφερόμενα μέτρα που έλαβε εναντίον της ελληνικής ομογένειας, έπληξε καιρία τους κοινωνικούς, πολιτικούς, πολιτισμικούς και οικονομικούς θεσμούς της.

Παρ' όλα τα ανωτέρω εξοντωτικά μέτρα εις βάρος της ελληνικής κοινότητας, και μετά την χαλάρωση των μέτρων με την λήξη του Β' Π.Π., οι Έλληνες της πόλης σημείωσαν εντυπωσιακή πρόοδο, ιδιαίτερα στον οικονομικό τομέα. Με την δραστηριότητά τους αναδείχθηκαν σε σημαντικό οικονομικό παράγοντα της οικονομίας της Κων/λης. Η οικονομική αυτή ανάπτυξη της ομογένειας και η ευημερία της, δημιούργησε έντονα εχθρικά αισθήματα

στην κυβέρνηση Μεντερές και στους εξαθλιωμένους Τούρκους.

Τα εχθρικά αισθήματα της κυβέρνησης Μεντερές εκδηλώθηκαν το 1954 με το κυπριακό ζήτημα, και με την υποκίνηση της Αγγλίας, η Τουρκία, έθεσε θέμα αν όχι επιστροφής της Νήσου στην Τουρκία, τουλάχιστον την διχοτόμησή της, για λόγους προστασίας της μουσουλμανικής μειονότητας την οποία ονόμασε τουρκική κοινότητα.

Το προγκρόμ εναντίον της ελληνικής ομογένειας συνεχίστηκε και το 1964 με μαζικές απελάσεις Ελλήνων και δήμευση της περιουσίας τους, τόσο των Κων/των όσο και των Ιμβρίων. Το 1974 με την τουρκική εισβολή στην Κύπρο και στην συνέχεια με την δημιουργηθείσα κρίση στο Αιγαίο το 1975-1976 απελάθηκαν και οι τελευταίοι ομογενείς.

Όλα τα ανωτέρω δραματικά – εξοντωτικά μέτρα εις βάρος της ελληνικής ομογένειας συνδέονται με την πολιτική διαδικασία της εθνικής ομοιογενοποίησης που αποτελεί συνέχεια του τουρκικού εθνικισμού που άρχισε με την επανάσταση των Νεοτούρκων το 1908.

Τα Σεπτεμβριανά γεγονότα έχουν ως εξής:

Τα μεσάνυχτα της 5ης προς την 6η Σεπτεμβρίου εξερράγη αυτοσχέδια βόμβα στην οικία του Κεμάλ Ατατούρκ-Προξενείο της Τουρκίας στην Θεσσαλονίκη. Αυτουργός της βομβιστικής επίθεσης ήταν ο Οκτάι Ενγκίν, φοιτητής στην νομική σχολή της Θεσσαλονίκης, εγγονός μουφτή και γιος μειονοτικού βουλευτή, που εργάζονταν ως υπάλληλος της Τουρκίας στο Προξενείο. Ο εκρηκτικός μηχανισμός μεταφέρθηκε από την Τουρκία.

Η βομβιστική αυτή επίθεση στην οικία του Κεμάλ, έδωσε την αφορμή για να ξεκινήσει μια ογκώδης διαδήλωση στην πλατεία Ταξίμ. Το γεγονός αυτό στην συνέχεια έδωσε το έναυσμα για την έναρξη και με πρωτοφανή αγριότητα οργανωμένων ανθελληνικών βιαιοτήτων στην Πόλη η οποία έμεινε στην ιστορία ως "Σεπτεμβριανά του 1955".

Ο μαινόμενος τουρκικός όχλος που είχε συγκεντρωθεί στην πλατεία Ταξίμ, μόλις έλαβε το σύνθημα, ξεχύθηκε στους δρόμους, καταστρέφοντας και λεηλατώντας κάθε τι το ελληνικό.

Κατά την διαδήλωση ο όχλος φωνασκούσε συνθήματα όπως: «Θάνατος στους γκιαούριδες, σπάστε, γκρεμίστε, είναι γκιαούρης, σφάζτε τους Έλληνες προδότες, θάνατος στον Μακάριο, η Κύπρος είναι τουρκική, τουρκική θα παραμείνει...» Στα επεισόδια έλαβαν μέρος περίπου 100.000, αλλά τις καταστροφές τις έκαναν ομάδες 20 έως 30 ατόμων με αρχηγούς σε κάθε ομάδα. Οι αρχηγοί ομάδων έχοντας στα χέρια τους τις διευθύνσεις των ελληνικών και αρμενικών περιουσιών που έπρεπε να καταστραφούν- λεηλατηθούν τα μαρκάρια με φωσφορίζων χρώμα, στην συνέχεια οι καταστροφείς εξοπλισμένοι με κάθε είδους καταστροφικών μέσων εκτελούσαν άμεσα την καταστροφή των μαρκαρισμένων στόχων- περιουσιών των Ελλήνων και των Αρμενίων. Στόχος των επιθέσεων έγιναν και οι χριστιανικοί ναοί και τα κοιμητήρια

Κατά την διάρκεια των φοβερών καταστροφών – λεηλασιών η αστυνομία παρέμενε θεατής των γεγονότων, ενώ κάποιοι από αυτούς υποβοηθούσαν, συμμετείχαν και αυτοί στην καταστροφή.

Καταστράφηκαν 1004 σπίτια, 2.500 υπέστησαν σοβαρές ζημιές, 4348 καταστήματα, 27 φαρμακεία, 26 σχολεία, 5 πολιτιστικοί σύλλογοι, 3 εγκαταστάσεις εφημερίδων, 12 ξενοδοχεία, 11 κλινικές, 21 εργοστάσια, 110 ζαχαροπλαστεία και εστιατόρια, 73 εκκλησίες, και 2 κοιμητήρια καταστράφηκαν.

Οι τραυματίες ανήλθαν συνολικά σε 300-600 εκ των οποίων οι 32 σοβαρά. 60-200 Ελληνίδες βιάστηκαν, οι νεκροί ανήλθαν σε 11 σύμφωνα με τις τουρκικές αρχές, σύμφωνα με το Helsinki watch οι νεκροί ήταν 15 εκ των οποίων οι 5 ορθόδοξοι κληρικοί.

Επεισόδια υπήρξαν ταυτόχρονα και στην Σμύρνη. Το ελληνικό Προξενείο και το ελληνικό περίπτερο διεθνούς έκθεσης πυρπολήθηκαν, οι κατοικίες Ελλήνων Αξιωματικών στο στρατηγείο του NATO και κατοικίες Ελλήνων υπηκόων λεηλατήθηκαν, μια ορθόδοξη εκκλησία πυρπολήθηκε. Και στην Σμύρνη η αστυνομία παρέμεινε αδρανής.

Τούρκος συγγραφέας Αζίζι Νασίμ και ο Ρωμιός Ανδρέας Λαμπτικής (εκδότης της εφημερίδας "Ελεύθερη Φωνή", χαρακτήρισαν τα Σεπτεμβριανά γεγονότα ως "Νύχτα του Αγίου Βαρθολομαίου" της πόλης. Επίσης δύναται να παρομοιαστεί με την νύχτα των κρυστάλλων κατά των Εβραίων στην ναζιστική Γερμανία το 1938.

Η αντίδραση της χώρας μας στα Σεπτεμβριανά γεγονότα ήταν ανύπαρκτη και τούτο ίσως να οφείλεται και στην βαριά αρρώστια του Πρωθυπουργού Αλ. Παπάγου. Επιπρόσθετα υπήρξαν έντονες πιέσεις από το NATO, ιδιαίτερα από τον Υπουργό Εξωτερικών των ΗΠΑ Τζων Φόστερ Ντάλλες, ο οποίος κάλεσε και τις δύο πλευρές να δείξουν αυτοσυγκράτηση και να συμφιλιωθούν. Στη συνέχεια επί πρωθυπουργίας Κ. Καραμανλή, σε ένδειξη διαμαρτυρίας η Ελλάδα δεν έλαβε μέρος σε γυμνάσια του NATO στην Μεσόγειο στις 6 Οκτωβρίου 1955. Τότε η Άγκυρα υποχρεώθηκε να αποδώσει μια στοιχειώδη ηθική ικανοποίηση στην Ελλάδα, με το να υψώσει ο Υπουργός εξωτερικών της Τουρκίας την ελληνική σημαία σε μια ειδική τελετή στο στρατηγείο του NATO στην Σμύρνη-Τα αναφερόμενα γεγονότα μας θυμίζουν την αποχώρηση του Κ. Καραμανλή από το NATO το 1974 λόγω της εισβολής και κατοχής τουρκικών δυνάμεων στην Κύπρο, και το no troops, no guns, no ships on rocks Imia islands το 1996...

Βλέπετε η ΙΣΤΟΡΙΑ επαναλαμβάνεται – διδάσκει, και τιμωρεί αυτούς που δεν διδάσκονται.

Η ιστορία είναι σαν τον καθρέπτη του αυτοκινήτου, κοιτάμε πίσω για να πάμε μπροστά.

Εδώ θα πρέπει να τονισθεί ότι: Ο Πρωθυπουργός της Τουρκίας, ο ιθύνων νους των Σεπτεμβριανών γεγονότων ο Αντνάν Μεντερές και ο Υπουργός εξωτερικών Ζορλού καταδικάστηκαν και απαγχονίστηκαν τον Νοέμβριο του 1961...όχι για τα Σεπτεμβριανά...αλλά απαγχονίστηκαν...

"Μάχαιρα έδωσες Μάχαιρα θα λάβεις"

του ΗΛΙΑ ΣΠΑΝΟΥ

ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΣ ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΑ

Ο φραγκισμός καταστρέφοντας την θρησκεία επενόησε τις ιδεολογίες, όλες ανεξαιρέτως τις ιδεολογίες ως ανάγκη, σε αντικατάσταση, του κενού που είχε δημιουργήσει ο «ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ». Ο φιλελευθερισμός του καπιταλισμού, με την Γαλλική Επανάσταση του 1780, μέσω των μασονικών στοών, δημιούργησε τον κοσμοπολιτισμό (ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΑΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΕΩΣ) και τον εθνικισμό.

Η εθνικιστική ιστορία κατέκλυσε όλα τα υπό οικοδόμηση κράτη-έθνη και ο τρισχιλιετής ελληνικός πολιτισμός κατεστράφη ολοσχερώς από την εθνικιστική ιστορία.

Η όλη δομή της διδασκαλίας της ιστορίας στο πλήρες δυτικοποιημένο ελληνικό κράτος, απέρριψε τις βασικές έννοιες του αρχαίου και βυζαντινού πολιτισμού, για να τις αντικαταστήσει με μία φραγκικής επινοήσεως αρχαιότητα και φραγκικής εμπνεύσεως βυζαντινισμό.

Τυπικό παράδειγμα φραγκισμού είναι ο ιστορικός Νίκος Σβορώνος (1911-1990) που ισχυρίζεται πως το ελληνικό έθνος ως «νεοελληνικό» εδημιουργήθη μετά το 1204, ουσιαστικά με την κάθοδο των Φράγκων.

Αν και μαρξιστής – συνεπώς διεθνιστής ως προς την πάλη των τάξεων – υποκύπτει στον δυτικό μύθο του – ΕΘΝΟΚΡΑΤΟΥΣ-.

Όλες οι ιδεολογίες ή και οι πολιτικοποιημένες θρησκείες χωρίς εξαίρεση, προέρχονται από την Δύση. Έτσι, πολύ γρήγορα οι φραγκοεμπνευσμένοι θα εισάγουν στον ελληνικό χώρο, μετά το 1821, την απολυτότητα και τον πολιτικό φανατισμό δεξιάς-αριστεράς, μακριά από την διαλεκτική σκέψη του παραδοσιακού ελληνισμού.

Τα χαρακτηριστικά των Ελλήνων δυτικόφιλων ιστορικών – φιλελευθέρων ή κομμουνιστών, καπιταλιστών ή σοσιαλιστών – έχουν τα εξής κοινά σημεία:

α) Πιστεύουν στην έννοια της υλικής προόδου ως ή ατμομηχανή της ιστορίας.

β) Περιφρονούν την παράδοση, την οποίαν συντηρούν μόνον ως φολκλόρ.

γ) Δεν αποδέχονται την διαχρονικότητα του ελληνισμού από τον Όμηρο μέχρι σήμερα, αυτήν που υποστήριξε ο ιστορικός Κωνσταντίνος Παπαρρηγόπουλος (1815-1891).

δ) Επεκτείνουν στην γλώσσα την έννοια της κατευθυνόμενης προόδου, δηλαδή, αντί να βάλουν τροχοπέδη στην ανεξέλεγκτη αφηγίαση της γλώσσας που κόβει τον μίτο της Αριάδνης και μας αποξενώνει από την γλώσσα των προγόνων μας, φθάνουν να ισχυρίζονται ότι όχι μόνον το ελληνικό έθνος είναι καινούργιο αλλά και πως η γλώσσα του είναι καινούργια.

Ο προλεταριακός διεθνισμός ο οποίος είναι το αντίστοιχο ιδεολόγημα με τον (αστικό διεθνισμό) ή κοσμοπολιτισμό βασίζεται, όπως και ο εθνικισμός στον μύθο «λαός».

Εθνικισμός και διεθνισμός είναι προϊόντα της Γαλλικής Επανάστασης του 1789 που στο όνομα του διαλεκτικού κοινωνικού ζεύγους αστού-προλεταρίου εφορμούν με την έννοια του προοδευτισμού και την άκρατη αισιοδοξία προς το –φωτεινό υλικό μέλλον-. Οιοσδήποτε αντιστέκεται θεωρείται αντιδραστικός, ξεπερασμένος από την ιστορία, κοινωνικό και πνευματικό απολίθωμα του παρελθόντος.

Ο πατέρας αυτού του εθνικιστικού ρομαντισμού στην Γαλλία του (19ου) αιώνα, υπήρξε ο μέγιστος ιστορικός Ιούλιος Μισελέ: (Jules Michelet) 1798-1874).

Πνευματικό παιδί του Μισελέ υπήρξε ο στρατηγός ντε Γκωλ, ο οποίος εξεθείαζε την Γαλλία αλλά όχι τους Γάλλους. Παρομοίαζε την Γαλλία με γυναίκα που την είχε ερωτευθεί. Ο έντονος μυστικισμός έφθανε στον Μισελέ στο σημείο να χρησιμοποιεί ευθέως θρησκευτικό λεξιλόγιο όπως στο βιβλίο του για την ιστορία των θρησκειών που επονομάζει La Bible de l' humanite (Η βίβλος της ανθρωπότητας) 1864.

Παρά ταύτα, ο φανατισμός της εθνικιστικής ιστορίας κατά των αντιπάλων λαών, ενόχλησε τον πατέρα του γαλλικού αναρχισμού Proudhon (1809-1865), ο οποίος και ανεφώνησε «Γιατί απουσιάζει στην ιστορία της Γαλλίας του Μισελέ, η ιστορία των ηττημένων λαών;».

Ο ίδιος όμως, ως δυτικός σοσιαλιστής, δεν υστερεί σε φανατισμό και ακραίο αντισημιτισμό, όταν γράφει στο σημειωματάριο του: «Εβραίοι: πρέπει να γράψω ένα άρθρο εναντίον αυτής της φυλής που δηλητηριάζει τα πάντα, αναμινυόμενη στα πάντα χωρίς ποτέ να ενσωματώνεται με κανέναν λαό. Πρέπει να ζητηθεί η απέλαση τους από την Γαλλία με εξαίρεση αυτούς που είναι νυμφευμένοι με Γαλλίδες.

Να ανεχθούμε τους γέρους που δεν κάνουν παιδιά (δηλαδή, σχεδόν γενοκτονία).

Το μίσος κατά του Εβραίου όπως και του Άγγλου πρέπει να είναι το πρωταρχικό άρθρο της πολιτικής μας πίστωσης-Carnets, 26 Δεκεμβρίου 1847).

Οι ιδεολογίες, οι οποίες όλες ξεκίνησαν από την Δύση και κατόπιν εξαπλώθηκαν σε όλον τον πλανήτη, μετέφεραν μαζί τους την (δυτική αντιδιαλεκτική απολυτότητα), τον φανατισμό, την λογοκρισία και τον μη σεβασμό

της αντιθέτου γνώμης μέσα στην καρδιά της Ενδιάμεσης Περιοχής.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το παρακάτω απόσπασμα άρθρου του Ιουλίου 2008, του διευθυντού της Καθημερινής, Αλέξη Παπαχελά, για την Κύπρο, όπου έσμιγαν στο πρόσωπο του Μακαρίου, το διεθνιστικό ΑΚΕΛ με τον κυπριακό εθνικισμό: «Ο αρχιεπίσκοπος Μακάριος ήταν ένας σημαντικός ηγέτης του ελληνισμού, ο οποίος έγραψε ιστορία. Είναι όμως απίστευτο το πείσμα με το οποίο υπερασπίζονται το αλάθητο του Αρχιεπισκόπου ορισμένοι απόστολοι του, από τον πρώην πρόεδρο Τάσσο Παπαδόπουλο 2003-2008 έως τον κ. Πάτροκλο Σταύρου.

Ο Μακάριος επέλεξε την άτυχη κρίση με τα 13 σημεία του Συντάγματος, ο Μακάριος απέρριψε το σχέδιο Άτσεσον, που ήταν το καλύτερο το οποίο είχε ποτέ προσφερθεί στην Κύπρο, ο Μακάριος πήγε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ λίγες ημέρες πριν από την τουρκική εισβολή και ζήτησε την επέμβαση των εγγυητριών δυνάμεων (δηλαδή και της Τουρκίας) για την αποκατάσταση του στάτους κβο.

Τα ταμπού και τα κλισέ βοηθούν στην συντήρηση των μύθων, αλλά όχι στην κατανόηση της ιστορίας. Λάθος είναι η πεισματώδης προσπάθεια κάποιων να κρατήσουν ζωντανούς ταριχευμένους ιστορικούς μύθους, εξαναγκάζοντας όλους εμάς να τους προσκυνούμε με σεβασμό, χωρίς απορίες ή ερωτήσεις».

Μία αναμφισβήτητη απόδειξη της πλήρους επικρατήσεως και στο ελληνικό

κράτος των δυτικών ιδεολογιών του ΕΘΝΙΚΙΣΜΟΥ και του ΔΙΕΘΝΙΣΜΟΥ και του δυτικού μύθου ότι το ελληνικό γένος είναι καινούργιο, είναι η απλή αλλά εκπληκτική διαπίστωση ότι δεν έχει στηθεί στην Αθήνα ούτε ένας ανδριάντας βυζαντινών αυτοκρατόρων και ότι η Αλεξιάς της Άννας Κομνηνής δεν περιλαμβάνεται σε καμία διδακτική Ανθολογία.

Χαρακτηριστικό δείγμα του εκφραγκισμένου τρόπου που διδάσκεται η ιστορία και στην Ελλάδα, αποτελεί το γεγονός ότι σε ολόκληρη την Αθήνα υπάρχει στημένος μόνο ένας ανδριάντας βυζαντινού αυτοκράτορα (αυτός του Κωνσταντίνου Παλαιολόγου στην Μητρόπολη). Το γεγονός αποτελεί μέρος της προσπάθειας να αποκοπεί ο σύγχρονος ελληνισμός από τις βυζαντινές του ρίζες... (Αντίστοιχα στην Αθήνα δεν υπάρχει και κανένας ανδριάντας του Μεγάλου Αλεξάνδρου!)

Πρέπει να γνωρίζουν οι κρατούντες πως όλες οι ανθρώπινες παραδόσεις και θρησκείες διατηρούν την ανάμνηση μιας χρυσής εποχής της ανθρωπότητας και αποκαλούν την εποχή μίας Μεταπρωτικής κατάστασης. Σιδηρούν γένος, καλιγιούγκα, κτλ. Όσο πιο πολύ απομακρύνεται από την χρυσή εποχή, ένας πολιτισμός και μία κοινωνία, τόσο ζητά «αντικειμενικότητα», «ακρίβεια», εκλογίκευση...

Αυτή η στάση είναι φανερή και στον τρόπο που ένας πολιτισμός αποτυπώνει, συντηρεί και θυμάται τις αξίες του. Είτε ως Μυθολογία (που αδιαφορεί για χρονολογικές και άλλες λεπτομέρειες, αλλά είναι γεμάτη ζωή και αλήθειες), είτε ως νεκρή εκδυτικισμένη ιστορία... (Lucas Cranach (1473-1553) Χρυσή εποχή)

Τα όσα συνέβησαν πρόσφατα στην Ελλάδα σχετικά με το περιβόητο βιβλίο της ιστορίας της Στ' Δημοτικού, συμβαίνουν και αλλού: Τον Ιούνιο του 2004, το αμερικανικό υπουργείο Παιδείας επανεξέδωσε, «βελτιωμένο», ένα εγχειρίδιο του 1993, που επιτοφορείτο, βοηθώντας το παιδί σας να μάθει ιστορία προς χρίσιν των γονέων.

Για τρεις μόνον «αντιπατριωτικές» αναφορές, η Λιν Τσέινι, σύζυγος του τέως αντιπροέδρου των Η.Π.Α θεώρησε το βιβλίο απαράδεκτο και τηλεφώνησε στο υπουργείο Παιδείας να το απαγορεύσει, το υπουργείο πολτοποίησε τα 300.000 χιλ. αντίτυπα, το εκκαθάρισε από τα «μιάσματα» και το επανεξέδωσε.

Η βιογραφία στην ιστορία έχει τεράστια σημασία διότι εισάγει στην ιστορική επιστήμη την γνώση της υποκειμενικότητας, της ψυχολογίας και της ψυχανάλυσεως. Χωρίς την βιογραφία, η ιστορία απομακρύνεται από τον ανθρώπινο παράγοντα του προσώπου. Καταντά τεχνολογία, δηλαδή νεκρή γνώση. Οι δημογραφικές, οικονομικές και κοινωνικές αναλύσεις χάνουν την αξιοπιστία τους όταν δεν συνδέονται με την διαχρονικότητα του ανθρώπινου προσώπου.

Ωστόσο, αυτός ο ελληνικός φραγκισμός έχει καταστεί μπουμερανγκ για τους φράγκους, διότι οι φραγκοποιημένοι Έλληνες έχουν γίνει πιο φανατικοί κι από τους φράγκους και δεν επιτρέπουν στους τελευταίους, δηλαδή στους δασκάλους τους, να παρεκκλίνουν από τους μύθους που οι ίδιοι επέβαλλαν στην ελληνική ιστορία!

Μαρία Ευθυμίου

10 πράγματα για την Ελληνική Επανάσταση που πιθανόν δεν γνωρίζεις

Πηγή: altpress.gr

Σε συνέντευξή της στο περιοδικό *insidestory*, η καθηγήτρια Ιστορίας Μαρία Ευθυμίου μιλά για τις αλήθειες και τους μύθους της Επανάστασης του 1821 και επισημαίνει 10 πράγματα που θα έπρεπε οπωσδήποτε να πει σε κάποιον που δεν γνωρίζει απολύτως τίποτα για την Ελληνική Επανάσταση.

Η Μαρία Ευθυμίου είναι καθηγήτρια Ιστορίας, ερευνήτρια Ιστορίας και Αρχαιολογίας, συγγραφέας ιστορικών βιβλίων, επιμελήτρια και συνεργάτης συλλογικών έργων και αρθρογράφος στην Ελληνική, Γαλλική και Αγγλική γλώσσα. Η ίδια είναι Βραβευμένη με το βραβείο Εξαιρετής Πανεπιστημονικής Διδασκαλίας. Στον ελεύθερο της χρόνο δίνει διαλέξεις σε όλη την Ελλάδα, με δεκάδες χιλιάδες ανθρώπους να την έχουν παρακολουθήσει. Η Μαρία Ευθυμίου μιλά για τα διαχρονικά δυνατότερα σημεία του Ελληνισμού τα 4.000 τελευταία χρόνια.

1. Οι Έλληνες δεν ήταν οι πρώτοι που επαναστάτησαν ενάντια στους Οθωμανούς

Η Ελληνική Επανάσταση, που ξεκίνησε το 1821 και τελείωσε το 1830 με την αναγνώριση εθνικού ανεξάρτητου κράτους με το όνομα Ελλάς, είναι η δεύτερη στα Βαλκάνια. Την πρώτη την έκαναν οι Σέρβοι το 1804. Είχαν αρχηγό τους τον Γεώργιο Πέτροβιτς Καραγεόργεβιτς, τον Καραγιώργη της Σερβίας, τον οποίον τιμούμε με δρόμο στην πρωτεύουσά μας επειδή υπήρξε σημαντική προσωπικότητα που έπαιξε ρόλο και στα ελληνικά πράγματα. Η σερβική επανάσταση ήταν μακρόσυρτη, ολοκληρώθηκε το 1830, αλλά με αυτονομία. Δηλαδή προέκυψε ένα αυτόνομο κράτος και όχι ανεξάρτητο, όπως αργότερα το ελληνικό.

Ο Καραγιώργης στο κέντρο της Συνέλευσης του Όρασατς στις 14 Φεβρουαρίου 1804, όταν οι Σέρβοι προύχοντες συγκεντρώθηκαν και αποφάσισαν να ξεκινήσουν εξέγερση εναντίον των διοικητών των γενιτσάρων. Η επανάστασή τους δεν έμοιαζε πολύ με τη δική μας, διότι αυτήν ξεκίνησε ως εξέγερση και εξελίχθηκε σε επανάσταση. Κατά την έκρηξη, δηλαδή, των γεγονότων, δεν είχαν εθνικό διακύβευμα στον νου τους, καθώς ξεκίνησαν διαμαρτυρόμενοι για την αθέτηση προνομίων που τους είχε παραχωρήσει η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Τελικά η διαμαρτυρία έγινε επανάσταση. Αντίθετα, η ελληνική ξεκίνησε προετοιμασμένη ως τέτοια. Τέλος η σερβική συνέβη μέσα στους ναπολεόντειους πολέμους ενώ η ελληνική μετά τους ναπολεόντειους πολέμους. Έχει σημασία αυτό, μια και το συνολικό σκηνικό ήταν διαφορετικό στις δύο περιπτώσεις.

2. Η Ελλάδα ήταν το πρώτο ανεξάρτητο εθνικό κράτος στην ανατολική Μεσόγειο

Η Ελλάδα υπήρξε το πρώτο ανεξάρτητο εθνικό κράτος που δημιουργήθηκε αποκοπτόμενο από την Οθωμανική Αυτοκρατορία. Αυτό ήταν μεγάλη τομή, αν σκεφθεί κανείς ότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία επί αιώνες ήταν νικηφόρα, κι αν έχανε εδάφη—που έχανε δύσκολα—ήταν προς όφελος μιας άλλης χώρας, που έπαιρνε τις περιοχές. Και τώρα έρχεται ένα τμήμα της—όχι μεγάλο βέβαια, διότι ήταν μικρά τα σύνορα του πρώτου ελληνικού κράτους—και γίνεται ανεξάρτητο κράτος. Αυτό το γεγονός επηρέασε τις εξελίξεις διότι οι υπόλοιποι Βαλκάνιοι θεώρησαν το ελληνικό παράδειγμα πρότυπο για την δική τους εθνική πορεία κατά το δεύτερο μισό του 19ου και το πρώτο μισό του 20ού αιώνα.

Ο 19ος αιώνας ονομάζεται «ο αιώνας του εθνισμού», της τάσης των λαών να αποκοπούν από τις αυτοκρατορίες και να δημιουργήσουν δικά τους ανεξάρτητα κράτη. Σε αυτό οι Έλληνες είναι μπροστά παγκοσμίως, καθώς στην ίδια περίπου εποχή, με αρχηγούς άτομα σαν τον Σιμόν Μπολιβάρ επαναστατικά γεγονότα γίνονται και στη Λατινική Αμερική, ενάντια στους Ισπανούς, και διαμορφώνονται τα σημερινά εθνικά κράτη στην εκεί περιοχή.

3. Κύρια αιτία της ελληνικής πρωτοπορίας: η παιδεία

Καίριος λόγος για το γεγονός ότι οι Έλληνες προηγήθηκαν ως προς την εθνική τους επανάσταση είναι ότι είχαν την πιο διαδεδομένη και σημαντική παιδεία στα Βαλκάνια, και μία γλώσσα με θαυμαστά χαρακτηριστικά πλούτου και διάρκειας. Η ελληνική γλώσσα, η κινεζική και η χίντι των Ινδών είναι οι μοναδικές ζώσες γλώσσες ανάμεσα στις περισσότερες από τις σημερινές περίπου 6.000

γλώσσες της γης, που την πορεία τους παρακολουθεί κανείς γραπτά επί σχεδόν 4.000 χρόνια. Υπήρξε δε, και ακόμα είναι, η γλώσσα της Ορθοδοξίας. Ξεκίνησε ως γλώσσα ολόκληρου του Χριστιανισμού και παρέμεινε για πολλούς αιώνες η κύρια γλώσσα της Ορθοδοξίας, γι' αυτό και οι Ορθόδοξοι, ανεξαρτήτως καταγωγής, λέγονται παγκοσμίως Greek Orthodox, μια και τα τέσσερα πατριαρχεία της Ανατολής μιλούσαν ελληνικά—και ακόμα μιλούν, εκτός από αυτό της Αντιοχείας που πρόσφατα υιοθέτησε τα αραβικά, Το λέω αυτό διότι η Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν θεοκρατική, σε χώριζε ανάλογα με το θρήσκευμά σου. Εξ αυτού, το γεγονός ότι τα εκατομμύρια των Χριστιανών Ορθοδόξων των Βαλκανίων, της Μικράς Ασίας και της Μέσης Ανατολής διοικούσαν από ελληνόφωνα Πατριαρχεία προσέθετε μεγάλο ειδικό βάρος στη σπουδαία αυτή γλώσσα. Και στην παιδεία της.

Κατά τον 17ο, 18ο και 19ο αιώνα, οι Έλληνες είχαν τα περισσότερα και καλύτερα σχολεία από κάθε άλλον Χριστιανικό Ορθόδοξο λαό στη Βαλκανική. Όχι κρυφά σχολεία, αντίθετα, ολοφάνερα, και δυναμικά. Εξ αυτού είχαν εγγράμματους, μορφωμένους και λογίους. Πίσω από το επίτευγμα αυτό, κατά τους ίδιους αιώνες, κρύβεται η επίδοσή τους στο χερσαίο και το θαλασσινό εμπόριο που τους έφερνε σε επαφή με Δύση και με Ανατολή, ενισχύοντας την αυτοπεποίθησή τους, την ώρα που έφερνε γνώσεις και εμπειρίες, στον καιρό του εθνισμού.

4. Επαναστατήσαμε λόγω υπεροχής

Αυτό που συνήθως λέγεται είναι πως οι Έλληνες ξεκίνησαν το 1821 την επανάστασή τους απελπισμένοι από τα 400 χρόνια σκλαβιάς. Τούτο φυσικά ισχύει, αλλά παράλληλα ίσχυαν και άλλες πραγματικότητες. Αυτές υπογραμμίζει και ο Σπυρίδωνας Τρικούπης, ο πατέρας του Χαριλάου Τρικούπη, ο οποίος ήταν στέλεχος της Επανάστασης του 1821, λόγιος από το Μεσολόγγι, που όταν τελείωσε η Επανάσταση συνέγραψε την Ιστορία της. Στο προοίμιο του πολύτιμου αυτού έργου του ο Τρικούπης, αναφερόμενος στα αίτια της Επανάστασης, τα τοποθετεί στο γεγονός ότι οι Έλληνες, παρότι «δεσποζόμενοι», υπερέιχαν και προόδευαν, ενώ οι Τούρκοι, παρότι «δεσποζόμενοι» παρέμεναν στάσιμοι. Στο γεγονός δηλαδή ότι οι Έλληνες είχαν αποκτήσει αυτοπεποίθηση λόγω των επιδόσεών τους στα γράμματα, στο εμπόριο κ.λπ. και εξ αυτού αισθάνθηκαν ότι ήρθε ή ώρα να κάνουν την Επανάσταση. Ότι μπορούσαν να κάνουν την Επανάσταση. Και ότι είχαν πιθανότητες να τα βγάλουν επιτυχώς πέρα.

5. Ο Φιλελληνισμός και η σύνδεση της Επανάστασης με τη Δύση

Ο Φιλελληνισμός που εκδηλώθηκε κατά την περίοδο της Ελληνικής Επανάστασης είναι ένα τεράστιο κεφάλαιο, μοναδικό στην παγκόσμια ιστορία. Κανένας λαός δεν θα μπορούσε, σε τέτοια κρίσιμη ώρα, να έχει το προνόμιο που είχαν οι Έλληνες, οι οποίοι ήσαν γνωστοί χάρη στους προγόνους τους, που οι λαοί της Ευρώπης από τον 14ο ήδη αιώνα θαύμαζαν και μελετούσαν. Ο αγώνας των Σέρβων για παράδειγμα, δεν προξένησε τέτοιο κίνημα, γιατί οι Σέρβοι ήταν σχεδόν άγνωστοι για τους Ευρωπαίους. Αντίθετα, Ευρωπαίοι και Αμερικανοί, όταν πληροφορήθηκαν τον Αγώνα των Ελλήνων, συγκινήθηκαν βαθιά νιώθοντας ότι τους αφορούσε, μια και οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούνταν από τον δυτικό κόσμο η βάση των ιδεών και του πολιτισμού τους. Το γεγονός ότι όσο πιο μορφωμένος—άρα, κατά κανόνα, και κοινωνικά πιο ισχυρός και πιο ευκατάστατος—τόσο πιο ελληνομαθής, είχε σημασία στα πράγματα γιατί ισχυρά άτομα στάθηκαν στο πλευρό των Ελλήνων σε πολλές κοινωνίες της Ευρώπης και της Αμερικής την εποχή αυτή. Αυτό έκανε τη διαφορά στην Ελληνική Επανάσταση μια και, από ένα σημείο και πέρα, Αγγλία, Γαλλία και Ρωσία στάθηκαν υπέρ των Ελλήνων και αποφάσισαν πως θα δημιουργηθεί ένα ελληνικό κράτος που θα είναι ανεξάρτητο. Κάτι που δεν έζησαν οι Σέρβοι, με αποτέλεσμα να γίνουν ανεξάρτητο πολύ αργότερα, προς το τέλος του 19ου αιώνα, αρχές του 20ού.

Το πιο θερμό φιλελληνικό κίνημα παρατηρήθηκε στη Γερμανία (κυρίως στη Βαυαρία), στην Ελβετία, στη Γαλλία, στην Αγγλία, στις ΗΠΑ. Εκείνο της Αγγλίας ήταν το πιο καιριο γιατί η Αγγλία την εποχή εκείνη ήταν η ισχυρότερη δύναμη του κόσμου και, επομένως, από αυτήν αναμενόταν να δοθεί η λύση—όπως και δόθηκε, τελικά—στο ελληνικό θέμα. Και δάνεια. Και προστασία. Και επαγγελματίες στρατιωτικοί για να διοικήσουν τον ελληνικό Αγώνα—όπως και έγινε, με απόφαση της Εθνοσυνέλευσης της Τροιζήνας, με τον Τσερτς και τον Κόχραν (10ος κόμης του Ντάντονλαντ) το 1826 και 1827, που τοποθετήθηκαν αρχηγοί των ελληνικών ενόπλων δυνάμεων, της ξηράς και της θάλασσας αντιστοίχως. Δεν είναι εξ άλλου τυχαίο ότι εκείνος που, μετά το 1823, άλλαξε την αρνητική στάση των Ευρωπαίων απέναντι στην ελληνική υπόθεση ήταν ο υ-

πουργός Εξωτερικών της Αγγλίας Τζώρτζ Κάνινγκ, επηρεασμένος από φιλέλληνες Βρετανούς που έπεισαν αυτόν και την αγγλική κυβέρνηση ότι συνέφερε στην Αγγλία και τη δράση της στην Ανατολική Μεσόγειο η δημιουργία ενός ελληνικού κρατικού μορφώματος.

Η αλλαγή στάσης της Αγγλίας συμπάρεσσε και τη Γαλλία και τη Ρωσία, με το γνωστό θετικό τελικό αποτέλεσμα για την Ελλάδα, το 1830. Εξ αυτού, δεν είναι μη εξηγήσιμο το γεγονός ότι η ελληνική κοινωνία –χάρη κυρίως στους δυτικοτρόπους λογίους της που οραματίζονταν τη δημιουργία ενός σύγχρονου κράτους εναρμονισμένου με το πιο προχωρημένο τμήμα της γης, τη Δυτική Ευρώπη– στράφηκε, κατά την Επανάστασή της, προς την Αγγλία και τη Δύση, αντί προς τη Ρωσία, με την οποία συνδεόταν επί αιώνες συναισθηματικά λόγω κοινού θρησκευτικού δόγματος και λόγω του γεγονότος ότι η μεγάλη αυτή δύναμη του Βορρά συγκρουόταν επί αιώνες με τους Οθωμανούς.

6. Το λαϊκό αίσθημα ήταν φιλορωσικό, όχι φιλοδυτικό

Η σύνδεσή μας με την Αγγλία κατά την Επανάσταση του 1821 είναι εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο της νεότερης Ιστορίας μας, γιατί ερμηνεύει και μία εθνική σχιζοφρένεια που ακόμη μάς συνοδεύει, μετά από 200 χρόνια ζωής. Το γεγονός δηλαδή ότι από το '21 συνδεθήκαμε με τη Δύση, ενώ ο μέσος Έλληνας ήταν –και σε έναν βαθμό εξακολουθεί να είναι– κατά βάση φιλορωσός και αντιδυτικός. Την ίδια στιγμή όμως ήθελε να θεωρείται δυτικός, αφενός για να προστατεύεται από την ισχυρή Δύση και αφετέρου για να συγκαταλέγεται στους ισχυρούς, πρωτοπόρους, και επιτυχημένους του σύγχρονου κόσμου.

7. Η εχθρότητα «πολιτικών» – «στρατιωτικών»

Επί 200 χρόνια υπηρετούμε ως κοινωνία ένα σχήμα που δημιουργήθηκε στην Επανάσταση: αυτό της εχθρότητας μεταξύ «πολιτικών» και «στρατιωτικών». Την επεξεργασία αυτής της πόλωσης ανέλαβαν αργότερα, στο πρώτο μισό του 20ού αιώνα, κατά κύριο λόγο αριστερής κατεύθυνσης συγγραφείς, σαν τον Γιάννη Κορδάτο, οι οποίοι εξήγησαν ότι οι «κακοί πολιτικοί» πήραν στα χέρια τους την επανάσταση και αδίκησαν τους «καλούς στρατιωτικούς». Και αυτό είναι το αφήγημα που έχει περάσει για την Επανάσταση του '21. Αν ρωτήσει κανείς τον μέσο Έλληνα ποιος ήταν ο καλός της επανάστασης, θα πει ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης. Ποιος ήταν ο κακός, θα πει ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος.

Η αντίληψη αυτή πρώτα πρώτα βασίζεται σε κάτι πραγματικό: ότι κατά την επανάσταση, υπήρξε σύγκρουση μεταξύ «πολιτικών» και «στρατιωτικών». Έπειτα, στην επανάσταση την ίδια, ο μέσος απλός άνθρωπος καταλάβαινε περισσότερο τον Κολοκοτρώνη και τη στάση του, παρά τον Μαυροκορδάτο, μια και ο δεύτερος ήταν ένας Ευρωπαίος πολιτικός ενώ ο Κολοκοτρώνης ένας δικός του άνθρωπος, σαν τον ίδιο.

Όμως στο γεγονός ότι γίναμε ανεξάρτητο κράτος μεγάλο ρόλο έπαιξαν τόσο οι στρατιωτικοί όσο και οι πολιτικοί. Ανάμεσα στα άλλα, οι «πολιτικοί» κράτησαν και το διπλωματικό σκέλος των πραγμάτων του Αγώνα. Αν δεν ήταν αυτοί, πιθανόν θα είχαμε γίνει αυτόνομο κράτος, όχι ανεξάρτητο. Θα ανήκαμε, δηλαδή, στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, θα της πληρώναμε φόρους, στα εσωτερικά μας θα είχαμε ευρείες ελευθερίες, δεν θα είχαμε δικό μας στρατό ούτε δική μας εξωτερική πολιτική.

Γενικά, η Επανάσταση του 1821 ιδεολογικοποιήθηκε πολύ τα 200 χρόνια που κύλησαν. Όλες οι πολιτικές πλευρές τη διεκδίκησαν ως δική τους και, φυσικά, το ίδιο έκανε η Εκκλησία.

8. Οι εμφύλιοι πόλεμοι

Βασικό χαρακτηριστικό της Επανάστασης του '21 είναι και οι μεγάλης κλίμακας εσωτερικές συγκρούσεις, που πήραν τον χαρακτήρα εμφυλίου –Ελληνικός εμφύλιος πόλεμος (1823–1825). Στην ουσία, όλο το 1824 ήταν χρονιά εμφυλίου πολέμου. Αυτό που οδήγησε την επανάσταση σε δύο κύκλους εμφυλίων ήταν η επιδίωξη του Θ. Κολοκοτρώνη να την ελέγξει πολιτικά. Τελικά, ο Κολοκοτρώνης και οι Πελοποννήσιοι ηττήθηκαν, γι' αυτό και φυλακίστηκαν.

Ο Κολοκοτρώνης μπήκε στη διαδικασία διεκδίκησης της εξουσίας εκ μέρους των «στρατιωτικών» στηριγμένος στο γεγονός ότι είχε νικήσει, το καλοκαίρι του 1822, τον Δράμαλη στα Δερβενάκια κάτι που εκτίναξε το κύρος και τη δύναμη του ίδιου, αλλά και των «στρατιωτικών» απέναντι στους «πολιτικούς».

Εδώ έχουμε μία πραγματικότητα που αξίζει προβληματισμού: το γεγονός δηλαδή ότι ένας άνθρωπος, ο οποίος πράγματι στα Δερβενάκια έσωσε την Επανάσταση, δρα μετά με τρόπο βλαπτικό για αυτήν, όπως αργότερα έ-

πραξε και ο Ανδρέας Μιαούλης, ο μέγιστος των Ελλήνων ναυτικών της Επανάστασης, ο οποίος, αντιπολιτευόμενος τον Καποδίστρια, έκαψε στον Πόρο τον ελληνικό στόλο το 1831.

Στην πραγματικότητα ο Εμφύλιος δεν σταμάτησε το 1825, παρά υπέβασκε και τα επόμενα χρόνια, αναζωπυρώθηκε μετά το 1830 ως αντιπολίτευση στον Καποδίστρια, κορυφώθηκε το 1831 μετά τη δολοφονία του Κυβερνήτη, για να πάψει το 1833 με την έλευση της Αντιβασιλείας και του ενόπλου βαυαρικού σώματος που τη συνόδεε.

9. «Ετερόχθονες» και «αυτόχθονες»

Άλλη μία πόλωση της Επανάστασης υπήρξε εκείνη μεταξύ «αυτοχθόνων» και «ετεροχθόνων». Ετερόχθονες θεωρούνταν οι Έλληνες που ήρθαν από αλλού στα σημεία που κρατήθηκε η Επανάσταση – δηλαδή στην Πελοπόννησο, στη Στερέα και σε κάποια νησιά. Αυτοί ήρθαν να πολεμήσουν, μαζί με τους αδελφούς τους, για την ελληνική υπόθεση, ωστόσο Πελοποννήσιοι και Στερεοελλαδίτες τους θεωρούσαν «ετερόχθονες», δηλαδή από άλλη χθόνα, άλλη γη, και τους αντιμετώπιζαν εχθρικά κατηγορώντας τους ότι ήρθαν ακόπως για να τους πάρουν τις δουλειές και τα αξιώματα.

Η διάσταση αυτή διατηρήθηκε επί μακρόν στην ελληνική πολιτική ζωή, μέχρι και τη δεκαετία του 1840. Πάντως, έχει ενδιαφέρον ότι στην Εθνοσυνέλευση της ΕπιδαύρουΑ' τον Ιανουάριο του 1822, οι Έλληνες ψήφισαν ως πρώτο πρωθυπουργό τους έναν «ετερόχθονα», τον μεγάλου μάρτυρα και ικανοτήτων Φαναριώτη Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο. Το δε 1827, στην Εθνοσυνέλευση της Τροιζήνας, ως πρώτο Κυβερνήτη τους επέλεξαν τον επανήσιο Ιωάννη Καποδίστρια, επίσης «ετερόχθονα», άνθρωπο εντυπωσιακών ικανοτήτων, παιδείας και ήθους.

10. Αποκοπή από το Πατριαρχείο

Μεγάλης σημασίας είναι τέλος η αποκοπή των Ελλήνων από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως. Τούτο, όπως και η σύνδεση των Ελλήνων με τη Δύση καθώς και τα εντυπωσιακά, δυτικού τύπου, Συντάγματα που ο Αγώνας υιοθέτησε, δικαιολογούν το γεγονός ότι ο Πόλεμος της Ελληνικής Εθνικής Ανεξαρτησίας θεωρείται Επανάσταση, μια και συνιστούν πολιτικές ανατροπές μεγάλης κλίμακας και εύρους.

Η αποκοπή της Εκκλησίας των επαναστατημένων περιοχών συνέβη αμέσως με την έκρηξη του Αγώνα, σαν να ήταν αυτονόητη, και διατηρήθηκε όλα τα χρόνια μέχρι και το 1833, οπότε το πράγμα έγινε επίσημο με την αναγνώριση το 1850 της Αυτοκέφαλής Εκκλησίας της Ελλάδος – με την οποία και πορευόμαστε μέχρι σήμερα. Στη διάρκεια του Αγώνα, τα θέματα της Εκκλησίας λύνονταν από το κράτος μέσω του «Μινιστηρίου της Λατρείας» και τον αντίστοιχο υπουργό, τον Μινιστρο της Λατρείας. Με τον τρόπον αυτό, η θρησκεία υπετάγη στο κράτος –στο εθνικό κράτος– κάτι που συνοδεύει τα πράγματα μέχρι σήμερα.

Οι Έλληνες στην επανάστασή τους δημιούργησαν ένα εθνικό σχήμα ελέγχου της Εκκλησίας τους. Τούτο συνέβη, στη συνέχεια, με όλα τα Χριστιανικά Ορθόδοξα κράτη της Βαλκανικής όταν απέκτησαν την ανεξαρτησία τους, καθώς έσπευσαν –και αυτά– να αποκοπούν από το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, με δικούς τους, μάλιστα, Πατριάρχες. Στη βάση των εξελίξεων αυτών βρίσκεται το γεγονός ότι πολιτικός προϊστάμενος του Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ήταν επί Βυζαντίου ο αυτοκράτορας, επί δε Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ο σουλτάνος. Έχοντας δημιουργήσει δικό σου ανεξάρτητο εθνικό κράτος, εάν ο κλήρος σου παρέμενε διοικητικά συνδεδεμένος με το Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, τότε, εμμέσως, ο σουλτάνος θα είχε λόγο στα δικά σου πράγματα. Και τούτο δεν επιθυμούσε κανένα βαλκανικό κράτος την ώρα της εθνικής δημιουργίας του.

Από το άρμητρομ της Τιαγιάς

Φωτογραφικό ταξίδι στο χρόνο μέσα από το πλούσιο
φωτογραφικό αρχείο του συλλογου μας

Αρχείο: Σύλλογος «Υψηλάντης»

1

2

3

4

5

1. 23 Απριλίου 1950
Χορός στην πλατεία και αυλή του παλιού σχολείου
2. 1940-50
Συγκέντρωση Οφιτών στη Νέα Τραπεζούντα
3. 1950-1960
Πανηγύρι Ζωοδόχου Πηγής στην πλατεία του χωριού
Στη μέση του χορού ο λυράρης Αλέκος Αδαμίδης
4. 20-7-1933
Πανηγύρι Προφήτη Ηλία στη Σφενδάμη Πιερίας
Από αριστερά Βασίλειος Μαυρόπουλος,
Ιωάννης Βασιλειάδης, Αλέκος Πανόπουλος,
Νικόλαος Αλχαζίδης, Σωτήριος Αδαμίδης
5. Αρχές 1950
Ημέρα εθνικής γιορτής παρέλαση
τμήματος προσκόπων στην πλατεία του χωριού